

Máte doma leváka?

V naší populaci žije přibližně 10 – 15 % leváků. Přestože jsou leváci oproti pravákům v menšině, rozhodně jich není málo. I oni by se měli naučit správně psát. Mnoho rodičů, kteří zjistí u svého dítěte tuto skutečnost, bývá nepříjemně překvapeno a očekává u něj potíže, především při výcviku psaní. Jak těmto potížím předejít? Ani „nenásilné“ přecvičování vedoucí ke změně pravolevé orientace není vhodné. Nikdo z nás si totiž nemůže vybrat, bude-li levákem nebo pravákem, s tímto předpokladem se narodíme. Pravolevá orientace je odrazem mozkové činnosti a pokusy o přecvičování mohou způsobit mnoho poruch, např. řeči, pozornosti, vnímání, sluchové analýzy aj. Je tedy možné, aby se leváci naučili „správně“ psát? Náměty, které vám předkládáme, mohou mnohým rodičům a jejich dětem – levákům usnadnit pochopení této problematiky a zbavit je obav z výcviku psaní.

1. Při psaní se snažíme, aby se děti neotáčely a neměnily polohu těla. Tomu napomůže umístění tabule v čele učebny a umístění psací předlohy na lavici v zorném poli dítěte.
2. Sedí-li žáci v lavicích po dvou, dohlédneme na to, aby vedle sebe seděli dva leváci, případně levák vlevo a pravák vpravo. Zamezíme tak střetu loktů při psaní.
3. Zvláštní pozornost věnujeme výběru psacích a kreslicích potřeb. Malým dětem vybereme psací a kreslicí potřeby, které při styku s psací plochou ani nelepí ani nedrhnou a snadno udělají výraznou stopou. U starších dětí vyzkoušíme různé druhy. Volíme ty, které v levé ruce píší uhlazeně a příjemně. Plnicí pera pro leváky mají speciálně upravený hrot, který zabraňuje drhnutí pera při psaní a podporuje plynulý tok inkoustu.
4. Mnoho dětí, zvláště v nízkém věku, nedokáže správně srovnat prsty na tužce či peru. Osvojení tohoto návyku jim usnadníme používáním trojhranných psacích a kreslicích potřeb, popř. trojhranných tvarovaných nástavců. Trojhranné psací a kreslicí potřeby a nástavce jsou dostupné v různých tvarech a průřezech.
5. Mnoho leváků má sklon k špatnému (tzv. dráповitému) uchopení tužky nebo pera. Špatnému úchopu předejdeme správnou polohou papíru – položíme jej mírně nalevo od středové osy těla a naklopíme po směru hodinových ručiček tak, aby dolní okraj papíru svíral se spodní hranou lavice úhel 30 – 45 °. Pravá ruka přitom papír přidržuje na středu nebo pravém okraji.
6. Při psaní levou rukou dochází k zakrývání napsaného textu. Uchopíme-li psací potřebu ve výšce asi 3 cm od hrotu, je tento nedostatek částečně kompenzován.
7. V počátcích výcviku psaní mají leváci tendenci psát zprava doleva. Proto jim raději označujeme symbolem (např. hvězdičkou) levý okraj psací plochy. Tak jim jednoduchým způsobem připomeneme, kde začít psát.
8. Písemný projev leváků bývá často neupravený, nepřehledný, rozmazaný. Rovněž tempo je pomalé. Tyto nedostatky velkoryse tolerujeme, po zautomatizování psacích návyků samy vymizí.
9. V počátcích psaní mají leváci tendenci držet psací a kreslicí potřeby těsně a neprodyšně, rovněž přítlak na papír je příliš silný. Tento nedostatek odstraníme nejlépe pomocí následující hry: Dítěti předložíme 3 – 4 listy papíru proložené uhlovým papírem. Při propsání na poslední list papíru upozorníme na příliš silný přítlak a sevření pera nebo tužky, dítě se pak samo, vědomě, bude snažit přítlak i sevření zmírnit, může toto zmírnění přítlaku kontrolovat.
10. Leváků si nejvíce všimneme při psaní a kreslení. Používají však levou ruku i při mnoha dalších činnostech. Proto jim dopřejeme používání dalších pomůcek a nástrojů upravených a vyrobených speciálně pro leváky, např. nůžky, ořezávátko, pravítko s opačnou orientací měřítka, trojhranný nástavec pro leváky, kuchyňské náčiní atd.